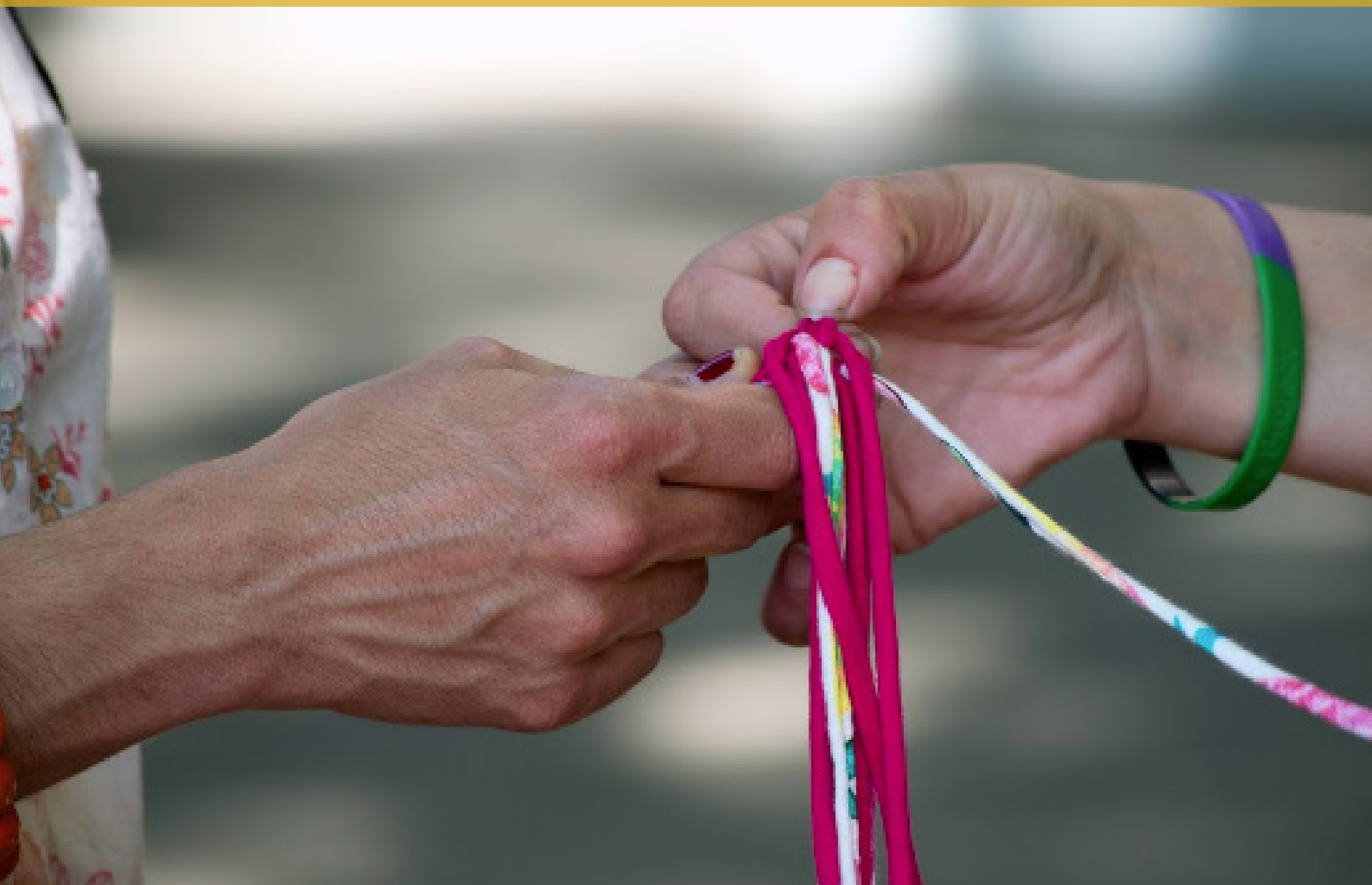

NO VOLEM VIOLÈNCIA. COM ABORDEM LES VIOLÈNCIES CONTRA LES DONES I COM PODEM DONAR UNA RESPOSTA DES DE LA COMUNITAT?

Relatoria

Casal de Barri La Pau-Piramidón (La Verneda i la Pau)
Dimecres, 30 de maig de 2018
De 17:30 a 20 h

[energiescomunitaries.barcelona]
TW - @ComunitariesBCN
FB - @energiescomunitaries

Aquesta activitat va ser organitzada per l'Associació de dones Heura, CAP La Pau, grup de dones Les Vernedes, Utopia Barcelona, Espai Dona La Pau, Fundació Surt – Xarxa de mentores, grup de teatre Les Magdalenes, Centre de Serveis Socials

La sessió comença amb una performance a càrrec del grup de teatre de Les Magdalenes. L'ambient es transforma per complet i l'emoció i el caliu impregnen tota la sala del Piramidón. Tot seguit es presentaran una sèrie de preguntes clau perquè les persones professionals i entitats puguin anar responent respecte a com abordem les violències contra les dones i com podem donar resposta des de la comunitat.

Seguidament La Xarxa de Mentores – Fundació Surt presentarà l'exposició "Som Nostres". Hi haurà un moment de descans i espai informal per finalment tornar a la reflexió i al torn obert de preguntes.

QUAN HAUREM D'ANALITZAR SI SOM DAVANT D'UN CAS DE VIOLÈNCIA?

Les professionals ens donen resposta i ens comenten que tant si la violència és física, psicològica com social, s'ha de perseguir. Hi ha moments a la vida d'una dona que encara és més vulnerable per la seva situació, si està embarassada o és gran. El patiment mental té a veure amb aspectes que es relacionen d'una forma indirecta. Un exemple és el d'una dona que acut a consulta perquè reiteradament té mal de cap... En altres moments podran ser per consultes de ginecologia on trobarem casos.

Els casos més evidents són quan hi ha traumatismes relacionats amb la violència de gènere física però apunten que, així i tot, alguns cops vénen a consulta sense saber què els passa. S'ha de tenir especial vigilància quan no tenen autonomia, quan tenen demència, discapacitat, quan estan a punt de morir. Quan tenen problemes socials, precarietat, absentisme laboral...

La problemàtica afecta a les dones i a les filles. És un problema de salut pública. En totes les consultes s'han de valorar els riscos, apunten que mai s'ha de menystenir.

QUÈ SÓN LES VIOLÈNCIES I COM ES CLASSIFIQUEN?

Montse Pastor i d'altres professionals dels Serveis Socials de Sant Martí - Verneda ens responen. Les dones tenen molta capacitat d'aguantar. En el moment que la violència arriba als nens, és un moment alguns cops molt clau d'inflexió en la situació de violència.

Quan els hi arriben les primeres alarmes als serveis socials, normalment són situacions més greus del que aparentment sembla. En relació a la pregunta què són les violències: "el aprovechamiento de la desigualdad y el poder". Comenten les dificultats de viure en un món capitalista i patriarcal.

QUÈ ÉS LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE I COM L'IDENTIFIQUEM?

Maria Jesús – Infermera del CAP. S'exposen exemples quotidians: “Es esa actitud que tienen muchos hombres y que ni saben que tienen”, “es decirle a un niño: tú no puedes llorar”, “la violencia de género es una sociedad”... la gent acaba aplaudint, reafirmant les paraules de la professional.

Expliquen que des del seu servei han començat a treballar temàtiques concretes. Es tracta el tema de la publicitat sexista, es posa l'exemple de la publicitat relacionada amb la regla i les compreses. L'ambient es transforma i resulta distès i amb cert to d'humor.

Ara parlen des de Xarxa Mentores - Anna Paresell – Fundació Surt que recull tot el que han dit les seves companyes i afegeix més. “La violencia machista tiene base en el machismo, y el machismo en el patriarcado. Esto está fundamentado durante siglos y siglos y por eso es tan difícil de eradicar”. Es pot donar en diferents àmbits, comunitari, familiar, etc. Violència econòmica, violència sexual... Hi ha molts mites sobre la violència del que és i del que no és. Encara es fa difícil definir molts àmbits. Elles, des de la Fundació, treballen amb les dones i van sortint temes com per exemple el del control.

Violeta de l'Associació Hèlia- aporta una visió més global. No només de l'àmbit de la parella, sinó que parla de l'àmbit laboral, sexual, de conflictes bèl·lics i armats. Violència cap a totes les dones sense importar origen o religió. Defineix la violència com “tots aquells actes de discriminació i d'abús de poder d'homes sobre les dones pel simple fet de ser dona, no existeix una altra causa”. Violeta vol ressaltar l'abús sexual sobre els i les menors, sobretot cap a les menors. Hi ha milers de nenes agredides en el nostre país. També s'enerva en comentar que

als agressors se'ls atorga més credibilitat que a les dones a qui tot el temps se les qüestiona. “S'ha d'acompanyar a les dones en el seu procés d'apoderament”.

Seguidament es presenta l'exposició “Som Nostres”, un projecte fotogràfic que han treballat a partir de les imatges sexistes que la publicitat reproduïx. Des de l'auto qüestionament i amb ironia, durant un any han deconstruït i creat imatges per contribuir a trencar estereotips i violències masclistes quotidianes, sovint, normalitzades. La maternitat, la pressió corporal d'un ideal, els mites de l'amor romàntic, etc. La Xarxa de Mentores és un projecte vigent des de fa sis anys de dones que han patit violència de gènere i que han passat per un procés de recuperació. Elles, voluntàriament, formen part d'aquest projecte que té per objectiu sensibilitzar i fer denúncia. Elles són les protagonistes. Helena ens acaba d'explicar l'exposició.

Es fa una intervenció des de l'àmbit de l'educació. Es parla de micromasclismes. La professional té un detector clau dins les aules: posa una escombra i dona la premissa que l'espai hauria d'estar recollit, encara avui dia hi ha molta feina per fer. Es para per tenir un temps i espais més informals i descansar.

A la tornada, es tornen a preguntar aspectes en relació a la salut i el maltractament, l'acompanyament des dels serveis de salut. Es parla d'infància i pediatria. Del paper proactiu del professional de perseguir aquelles situacions de risc i alarma. Es parla també dels casos en què la dona que pateix una situació de maltractament i té a càrrec familiars el paper que tenen les metgesses d'atenció a família i com canvia el cas si estan assabentats d'aquesta problemàtica familiar. Les treballadores socials i els

recursos que pot oferir, etc. S'ha de crear una bona xarxa relacional, ja que hi ha estudis que avalen que aquest factor és clau per la recuperació. Cal reforçar les capacitats de les dones, comprendre que les dones també han pogut incorporar formes de relació disfuncionals i ser agressives a consulta. Cal considerar sempre la situació d'aquell moment. Hi ha indicis: augment d'ansietat, tensió familiar, etc.

En certes ocasions s'ha d'informar a la justícia. Hi ha tres escenaris:

- Quan hi ha indicis no confirmats.
- Quan la dona confirma i es valora segons el perill i aquest és baix i no es comunica.
- Situacions detectades, confirmades i de risc.

En aquests casos no reaccionar té conseqüències: el perill de perdre la persona i el judicial.

“S'ha de confiar i esperar, sortir de la violència és un procés llarg”. Alguns cops haurem d'utilitzar estratègies de reducció de danys (sistemes d'alarmes policial i suport veïnal per exemple).

QUINA RESPOSTA DONEM DES DEL BARRI I LA COMUNITAT?

Des de l'Associació Heura comenten que alguns cops reben dones amb aquest tipus de demanda, se senten molt culpables. Alguns cops és més escoltar i no parlar. Suport i ajuda. Veure les necessitats individuals i sobretot la confidencialitat. S'ha de treballar perquè la persona agafi seguretat: “totes les persones tenim molta força, només hem d'estar segures”. A la xarxa de barri s'ha de fer molta difusió i estar en alerta. El boca-orella és el que funciona més.

Recalquen la necessitat de tenir professionals bons, i que duguin suport. Des de les entitats ajudem a fer que la persona no estigui desamparada, “el primer que necessita la persona és seguretat i després el rebuig cap a tot tipus de violència”. Heura és una associació de dones

L'entrada a Serveis Socials, hi ha la demanda implícita i explícita (el que intuïm i el que s'expressa). El que serveis és l'escolta activa, el no jutjar. Una de les frases que més utilitza el professional per guanyar la confiança de les dones és: “estás pensando que estás loca”, davant d'aquesta afirmació, les dones s'identifiquen per la quantitat de judicis que com a societat emetem front aquestes situacions: “a mi esto nunca me pasaría” i un llarg etcètera. El professional denuncia el món patriarcal en el qual vivim. Tot i que les reclamacions per part de les persones que arriben a serveis socials és de tipus econòmic, s'ha d'estar en estat d'alerta.

A més, les sales d'espera acaben sent molt feminitzades, els nens a les cases d'acollida. El més difícil és convèncer a la dona que té una sortida, que es pot sortir de la violència de gènere. “Hay salida, pueden, que no tengan miedo, y adelante”.

de Sant Martí, tenen des de la mateixa escola d'adults un protocol contra violència física i psicològica. S'ha de comunicar a la coordinadora, posicionant-se sempre del cantó de la víctima. Parlen d'un cas fins i tot d'expulsió. Posen en rellevància la funció dels protocols i es preserva en tot moment la intimitat de la persona.

Des de la Xarxa de Mentores comenten el paper de l'administració i entitats, que passa per moltes estructures i per una voluntat política. Els serveis han d'estar constantment parlant al servei de les persones i no sempre esperar que les dones vinguin, sinó estudiar com arribar nosaltres com a professionals. La formació de les professionals també és molt important. Surt el tema de la prevenció a les escoles i la

manca d'aquesta encara. També frenar bromes masclistes entre homes. Fomentar projectes d'empoderament grupal i personal de les dones. Donar el missatge d'una dona forta que ha sortit d'aquesta situació i no d'una dona plena de cops.

Per últim, Rebeca d'Hèlia ens diu que podem fer moltíssimes coses. A escala individual s'ha d'acompanyar i preguntar què necessita. Moltes vegades des del rol d'expertes ens equivoquem i aconsellem, inclús ens podem en un punt paternalisme. S'ha de fomentar que la dona prengui les seves pròpies decisions i en cap cas infantilitzar-les. A escala col·lectiva, l'erradicació de les violències passarà per la prevenció. Hi ha joves que no identifiquen aspectes de la violència. S'ha d'entrar en l'àmbit de primària i etapes més primerenques.

Parla del projecte "Veïnes per veïnes", es tracta d'acompanyar voluntàriament a dones que pa-

teixen aquestes situacions. És un projecte que neix a Heura. Tenen una xarxa de dones voluntàries que acompanyen a altres dones que estan dins del procés de recuperació, fomentant la part comunitària. Acompanyant-les a serveis socials, a justícia i a espais que puguin ser agressius per elles. Neix un acompanyament molt bonic, sense judicis, i pur. També inclús per fer-se càrrec de les filles mentre elles han d'assistir algun acte.

Es convida a les presents a passar per la formació de les voluntàries i vincular-se amb el projecte. Es posa en rellevància el treball amb xarxa, amb els Piads, serveis, etc. Grup d'Acció Nou Barris, Mujeres Palante, etc. són moltes les entitats que treballen també en la mateixa línia. És important conèixer-se entre totes elles, per poder derivar i saber què s'està fent, poder escapar d'una mirada única, fugir del feminisme blanc.

Torn de paraules i dubtes

• No s'ha parlat de la violència entre joves i del control des de les xarxes socials i telèfons. A on s'ha d'anar i què es pot fer?

És molt important l'acompanyament de les persones iguals, parlar amb les amistats del que està passant, i si no acudir a la policia si és màxim perill, de risc per a la vida. Si és una qüestió més de procés, començar a acudir al Punt d'Atenció a la Dona, als Serveis Socials, al S.A.R.A. Es poden fer preguntes a aquests recursos i no implica intervenció directa. Moltes vegades les dones soles no s'atreveixen a fer denúncia però acompanyades de les veïnes i amigues sí.

• No ha sortit tampoc el tema dels referents sexuals des dels joves com a temàtica a treballar. Com podem ajudar a les famílies per educar als joves? El paper de la prevenció?

La Prevenció Contra les Violències de Gènere exposa que treballa amb joves al Bernat Metge, també són a la Palmera. Es comenta la falta de subvencions per fer tallers, i poca demanda des de les escoles. La Xarxa Activa Contra la Violència forma a líders juvenils perquè entre elles resolguin dintre del seu entorn immediat. Violeta de l'Associació Hèlia contesta en relació a l'educació i famílies. La clau és pro activitat i anar a buscar a les AMPAS.

Com a conclusions, no s'ha de pressionar i cada dona té els seus temps. Hi ha recursos existents i el suport veïnal i comunitari resulta clau per a tenir seguretat i anar fent passos endavant. Queden pendents temes trets al torn de paraules com: els referents sexuals dels joves i el paper de les xarxes socials, el control i el telèfon.